

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečno prejema opravništvo (administracija) in ekpedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 8. uri popoldne.

Štev. 213.

V Ljubljani, v sredo 17. septembra 1890.

Letnik XVIII.

Državna korist.

I.

Načelo našega lista je in mora ostati, dokler nosi na glavi napis „Političen list za slovenski narod“, da branimo naroda našega najdražje svetinje: vero, ljubezen do domovine in cesarja. To troje je, čemur je bil narod slovenski vedno zvest in kot tak mora ostati, da se vzdrži in ohrani v sedanjem času narodnih bojov. Dolžnost naša je torej, da povsod in vedno branimo pridobljene in zahtevamo v osnovnih državnih postavah zagotovljene nam narodne pravice, a poleg tega je naša vestna in sveta naloga, da odbijamo in zajezimo povodenj brezverskega duha, ki nam sili v naše domovje po raznih dotokih skozi okna in vrata. „Narod brez vere, brez prave krščanske morale je trohnelo drevo z ovenelim listjem in nekusnim sadom, katero izkorenini in vrže ob tla vsak večji vihar.“ Tako nam je nedavno zaupno pisal odlični narodnjak, ki je v javnosti na glasu liberalca. In to je, kar vedno naglašamo, to je rodilo naš list, to mu narekuje i daljšo potrebo obstanka.

Zato pa po svojih močeh z najboljšo voljo vedno na podlagi svojega gesla poročamo o vsaki narodni slavnosti, kolikor se nam zdi vredno in potrebno, akoravno nam slavnostni odbori — in to izpovemo naravnost gledé na zadnjo velevažno slavnost v Celju — ne kažejo posebne naklonjenosti. Mi jim moramo takorekoč vsiljevati svojo podporo. A to nas ne moti, to ne ohladi našega rodoljubja, ker tolažimo se z navdušujočo nado, da mirno in trezno misleči krogi uvidijo s časom tudi našo dobro in resno voljo in spoznajo potrebo skupnega delovanja za blagor narodov, ki pa je nemogoč na enostranski podlagi.

Na drugi strani pa, kar smo že neštivilnokrat naglašali, dolžnost nam je — morda i drugim —, da poročamo slovenskemu svetu o dogodkih v Avstriji, ki so z ozirom na razvoj Avstrije, njenega ustavnega življenja in na gotovi obstanek našega

naroda neprecenljivega pomena. In taki dogodki so ponavljajoči se katoliški shodi, okrožnice in izjave našega slavno vladajočega papeža Leona XIII., v novejši dobi shodi obrtnikov, ki se hočejo in morajo otresti židovske more itd. itd. Vsi ti dogodki in pojavi kažejo, da je gnilobe mnogo nagromadilo se tekom časa v človeški družbi in posameznih državah, in da treba z železno metlo pomesti to nesnago in kužno bolezen, da se narodi ohranijo čile in zdrave, da po vrsti ne zapademo usodi starih Rimljanov in Grkov.

Te vrstice bodo naj kratek odgovor raznim malomestnim kritikam našega delovanja, katere smo čitali in slišali.

Da preidemo k stvari, ki nam je mimogredé dala povod gorenji opazki, ponavljamo, da so mnogi liberalni listi pisali o zadnjem nemškem katoliškem shodu. Omenjali so, da imajo trdno podlago mnogi sklepi, osobito pa oni o socialnem vprašanju; o nekaterih sklepih pa, tako modrujejo liberalci, ne more se govoriti resna beseda, ker so proti državni koristi. V to vrsto spadajo vzlasti sklepi o prostosti cerkvenega življenja.

Mnogi ljudje so v svojem poklicu jako nedosledni in tako tudi časnikarji, v prvi vrsti pa oni, ki nimajo stalnih načel, ki plašč obračajo po vetru in služijo tistemu, kdor več plača. Tako so mnogi listi pisali in zatrjevali, da so bile vse obravnave o socialno-političnem vprašanju za časa vseomogočnega Bismarcka v Nemčiji proti državni koristi. Sedaj pa, ko je šel Bismarck v zaslužni pokoj, ko je moral državno krmilo izročiti mlajšim rokam, ko je nemški cesar Viljem II. sam pokazal svojo naklonjenost za delavski stan, zdaj so vse socialno-politične obravnave potrebne in koristne državi. Tako se preminjajo misli in načela. Tako zvana državna korist je večkrat le navidezna, pač pa korist državnikov ali znak časa.

Graški „Volksblatt“ je nedavno priobčil izborno razpravo, v kateri je dokazal, da je v mnogih slu-

čajih težko dokazati pravo državno korist. Dotični člankar namreč piše:

Državna zavest je bila jako živa v Atenah in Rimu, v Jeruzalemu pa so imeli teokratsko državno upravo, in zato so bile tu državne razmere stalnejše.

Pri Rimljanih in Grkih je veljalo načelo: Salus publica suprema lex esto! Vsled tega načela pa je bila večkrat takozvana državna korist v propad državi.

Modrijani celó so trdili, da je suženjstvo potrebno; sužnji so jim bili sredstva, ki mislijo. Akoravno suženjstvo nasprotuje naravi človeški in je torej proti naravni človeški postavi, vendar so bili stari omikani narodi prepričani o njegovi potrebi za državo, ker državna korist je to zahtevala po tedanjih pojmih. Že tedaj pa so Judje dokazali, da suženjstvo ni državna potreba.

V sedanjih kulturnih državah pa je osebna prostost državljanov „državna korist“, in po tem se tudi ločijo od starih političnih družb ali občestev. Vendar pa si je stari Rimljan ali Grk jasneje in priprosteje mislil državno korist, kakor pa mi, ki iščemo prostost krščanskih narodov v fevdalni vezanosti veleposestev in borzijanski razkosanosti kmečkih posestev.

Vse naše socialno vprašanje ima korenine svoje v negotovem in nejasnem pojmu državne koristi nasproti družabnim napravam in nasproti posameznikom, za katere so osnovane.

Kakor v družabnem, tako je vzlasti v političnem in verskem oziru pojem „državne koristi“ jako negotov in premenljiv.

Slovenske šole in — naši stariši.

Da se otroci samo na podlagi materinega jezika mogó vspešno poučevati, to se dan za dnevom mora poudarjati zlasti po taci krajih, kjer skušnjavec ne spi, in kjer ima, kakor tu v Ljubljani po letnem poročilu o mestnih ljudskih šolah, od 17 ljudskih šol še osem šol nemški učni jezik

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Ž. (Dalje.)

Veliki nemiri so nastali v Pragi po smrti kraljevi, da niso mogli izvršiti pogreba po določenem vsposredu. Dolgo je stala kraljeva rakev, s črnim suknom pokrita, v kapeli svetega Vavrlava. Še le čez mesec dni so jo prenesli brez slovesnosti v Zbraslavski samostan in jo položili v grob, kateri si je kralj sam napravil.

Kdor je prišel k pogrebu, vrnil se je z žalostnimi novicami domov. Praga je kakor ogenj, kjer leté iskre na vse strani, švigajo plameni, ki skoro požgó vso deželó. Veliki nemir je tu; verske novotarije, ki so se oznanjevale pred nekoliko leti v dvoranah velikih šol in v Betlehamski kapeli, imajo mnogo privržencev. Tudi na deželi pridobiva nova vera pristašev, ki so pripravljeni, braniti jo tudi z orožjem.

H kraljevemu pogrebu je prišel tudi grof kraljevega grada Radinje, ne daleč od Plzna, Hrdonj z Dubnjan.

Bil je stražnik važnega in močnega gradu, najtrdnjega v plzenski okolici, jedva jedno leto; ali v kraljevih službah je bil že davno, od detinstva. Služil je cesarja Karola in z veliko zvestobo tudi njegovega sina, ki mu pa ni bil naklonjen. Veselemu in lahkomisljenemu kralju ni bil všeč resni in častni vitez, sicer starega, ali nebogatega rodú. Ali v zadnjem letu svojega vladarstva je pokazal kralj zaupanje svoje zvestemu Hrdonju, izročivši mu važen posel grajskega grofa na Radinjah, kjer je bival prej Oldrik z Ledkova. Kralj ga je izpustil iz službe, ker se mu je protivil z orožjem v roki.

Zvesti grof se je napotil v Prago, kakor hitro je zaslísal novico o kraljevi smrti. Tam daleč od Prage, na osamelem gradu, ga je iznenadila, razžalostila žalostna vest, da je Vavrlav v največji moči moško umrl. Hitel je v Prago z malo svojo družino, da bi spremil kralja k zadnjemu počitku.

Žalosten je šel v Prago; mnogo žalostnejši se je vračal na Radinje.

Kako reven je bil zadnji spreved Karolovega sina. Vedno so mu doneli spevi duhovnikov pri kraljevem grobu v Zbraslavi v ušesih.

Po poti je govoril vitez z Dubnjan jako malo s svojimi spremljevalci. Ko so ti videli poveljnika

žalostnega, upali so si komaj s šepetom izpregovoriti kako besedo med seboj.

Veselo so se zato oddahnili, ko so prišli do Rokicean in zagledali nad lesom ponosni grad Radinje. Vendar se jim je zdel grad sedaj temnejši, kakor prej; kakor bi gledal resneje s sive, strme skale na gozde in daleč okrog.

Stemnilo se je že, ko so prijezdili k visokemu griču, kjer se je videla na griču kapelica, dvigajoča se iz drevja. Prebrodili so rečico, zapustili tiho mestoce Stari Plzen, in jezdili počasi navzgor, vedno po strmejši poti, da so se ustavili pred visokimi nasipi in globokimi grajskimi jarki.

Iz grajskega stolpa jih je pozdravila troblja glasnikova; okna v gradu so se zasvetila, na nasipih se je začulo rožljanje z orožjem in z ropotom je bil spuščen most čez prekop. Jezdci so šli do vrat; na dvorišču je grmada gorela, da bi se videlo, ker je že nastala noč.

Tudi konji so se zveselili, da so zopet na znanih mestih; po dvorišču se je razlegalo njihovo rezgetanje.

Grof je skočil naglo raz konja in se približal stari gospé, ki je držala svetiljko v roki, pozdravila ga in ga peljala v dvorano.

in n. pr. nemška deška šola med 110 učenci samo štiri prave Nemce (!).

„Slovensko dete spada samo v slovensko šolo!“ To géslo smo neštivilnokrat že ponavljali na tem mestu v vseh možnih spreménih, a vendar tako radi nánj pozabljajo mnogi slovenski stariši. V Ljubljani se pa baš te dni vrši vpisovanje in vsprejemanje novih učencev in učenk v mestne ljudske šole. Vstopite se pred duri nemških tukajšnjih šol, kdo vse privaja tjà v šolo svojo deco. Dobra polovica starišev niti nemški ne umeje.

Noben slovenski oče in nobena slovenska mati se ne more izgovarjati, da niso bili opozorjeni in svarjeni, kaj je njih sveta dolžnost in česa se jim je ogibati. Slovenske novine so v tem oziru storile in še izvršujejo svojo dolžnost, pozivljajoč, naj roditelji pošiljajo otroke svoje samo v slovenske šole.

Tudi drugi narodni faktorji so se potrudili za razvoj slovenskih šol v Ljubljani. Vzlic temu ni bilo môtci doslej odvrniti mnogo slovenskih starišev z blóдне poti. Storite vse, trdovratnež trobi v svoj rog in pošilja otroke svoje v nemške šole. Ne vidi in ne sliši svarilnega glasú — raje pogublja svojo deco. Da bi imel vsaj malo jasno oko, sree in glavo na pravem mestu, mogel bi v Ljubljani opažati pri tujih otrocih grozne posledice spačene vzgoje, koja veli: otroke poučevati na podstavi tujega jezika. Toda mlačnost, zvižča in laž neprijatelja zmaguje nad dobrohotnim svetom pravega ljudskega prijatelja, nemške šole v Ljubljani se polnijo s slovenskimi otroci, in tabéla o občevalnem jeziku v „Letnem poročilu mestnih ljudskih šol ljubljanskih“ nam pové, da sta od blizu 2000 otrok javnih šol le 102 otroka, ki govorita samo nemški! In 468 slovensko in nemško govorečih otrok hodi večinoma v nemške šole!

Na privatnih šolah prevladuje število slovensko-nemško govorečih otrok (674), ono povsem slovensko govorečih (618), dasi je tudi število čistih Nemcev kaj majheno (136) za 9 zasebnih šol. Če pa pogledamo v nunsko notranjo šolo, nima med 243 nčenkami nobene čiste Slovenke, to je: vse govore ali le nemški (31) ali slovensko-nemški (178) ali pa druge jezike. Iz tega ženskega naraščaja, iz te ženske mladine naj narodu našemu postanejo: narodne matere, slovenske gospodinje? In kako je pa s „šulferajnsko“ šolo? Čujte! Leta 1886. imela je ta šola, vzdržana od nemškega šolskega društva, 75 učencev (dekliške šole še ni) in letos celó: 199 dečkov! Tu govore dosti jasno številke. Kje tiči uzrok? Narodna zavednost in ponos gine v širokih vrstah našega ljudstva, in narodna mlačnost pridobiva tál. Káko pohujšanje pred Gospodom in pred ljudmi!

Toda ne samo po ljudskih šolah, temveč i na srednjih šolah često opažamo žalostne pojave, kako slovenski mladenči pomnožujejo število nemških dijakov, ter tako nehoté poveličujejo neumestno ponašanje Nemcev, češ, kako mnogobrojno so obiskovani njihovi zavódi.

Slovensko šolstvo na Kranjskem, zlasti pa na ljubljanskih šolah, je izborno in vzorno vrejeno, ker

„No, kako se vam je godilo tu, mila sestra?“ — vprašal je vitez in stisnil roko staričino.

„Za nas se ni bilo treba bati; ali ti povej, če se ti nič hudega ni pripetilo; ali pojdi rajši takoj h kaminu in počij od dolge poti. Pojdi, mili brat!“

Védla je brata v dvorano po dolgih hodnikih. Tu je plapolal veselo ogenj na kaminu. Za vitezom je šel molčé stari Sezima, prvi grajski posel, bolj prijatelj, kakor grofov sluga. Ta je pozdravil molčé Sezimo, ki se mu je globoko priklanjal pred grajskimi vrati, in mu dal z roko znamenje, da bi šel za njim v njegovo sobo.

Hrdonj je slekel plašč in položil stran meč ter sedel na stol, kateri je primaknila sestra bližje k ognju, prinesla mu jedila in steklenico vina.

Ali on ni gledal na skrbno sestro, temveč je zrl zamišljen v ogenj na kaminu. Potem se je obrnil k sestri, ki je s sklopljenimi rokami gledala skrbno na brata, — in k Sezimi, in rekel: „Čudne stvari sem videl in slišal v Pragi. Radi hrupa in nemira smo jedva mogli pokopati kralja. Kar nas sedaj čaka, nikdo ne vé, ali to vé vsakdo, da nič veselega. Mej tem, da dobi kaj veljave pri plemenitnikih Sigmund, vlada kraljeva vdova. Ali mislim, da še preteče dovolj krvi, da bode mogel dejati očetovo krono na glavo in sestri na očetov prestol. Hudi časi nas čakajo, kakor morem soditi po tem, kar sem videl in slišal v Pragi.“ (Dalje sledi.)

je postavljeno na zdravo podlago materinega učnega jezika, in torej nima oče nobenega povoda, da žéne svojega sina v nemške šole. In čemu neki? Kaj imamo pa kot narod od takega narodnega razumníštva in teh uradnikov, ki se navidezno delajo Slovence, sinove svoje pa pošiljajo v nemške učilnice? Kdor ima tak pogum, da to počénja, ta ni bil nikoli in ni rodoljub, kajti neovržno znamenje rodoljubja je gotovo in ostane: kam oče pošilja svoje otroke v šolo.

Z duševno slepoto udarjeni ali izdajstva navzeti oče ali mati poslušata in verjameta samo zapeljivcem, ki prigovarjajo slovenskim roditeljem, da je za njih otroke najbolj poskrbljeno, če je pošljejo v nemške šole, da se priučé nemščine, kakor bi bila časna in večna blaginja slovenskih otrok zavisna od nemščine! Ljudska šola naj deco vzgojuje versko in npravno, ter ji pripomore do one potrebne vednosti za življenje in poklic, katero vsak potrebuje neobhodno.

Toda v očigled tem tožnim pojavom narodne nevrlosti ne smemo biti malodušni. Razum in zavednost morajo naposled zmagati in nadvladati nad našim ljudstvom, in proklestiti si mora prepričanje pot: da slovensko dete spada povsem v slovensko šolo! Ne opešajmo v poučevanju ljudstva, in da bi bilo to še tako težavno delo; naposled bode vendar tudi ta mlačnost odstranjena in potujčevanje premagano.

Nemške naselbine na Ruskem.

IV.

Glasovi iz Volinja dokazujejo, da mislijo Nemci tamkaj brez dvojbe ustrojiti državo v državi, a kar še najhuje deluje na tamošnje sosedno prebivalstvo rusko, je to, ker ga hočejo v gospodarskem pogledu razdrobiti, ponemčiti ter razširiti med njim tako zvano „štundo“*, t. j. novi razkol v veri, novo sekto, sorodno z nemškim protestantizmom. Ali od njih ne trpi samo selsko prebivalstvo omejnene neugodnosti, nego tudi veleposestniki, ki so svoja posestva dali v najem Nemcem, kajti oni se ne morejo brez sodišč skoraj rešiti njihovega najema, dapač niti sama sodišča ne morejo večkrat ukrotiti teh oholih naseljencev. Dogodilo se je večkrat, da niso pomagale celó sodnijske zapovedi, kajti Nemci se niso dali odstraniti s posestva, nego so se protivili tako osorno, da se je morala proti njim uporabiti oborožena sila (prava nemška predrznost).

Od kod je prišla, kako se je mogla pokazati med njimi takšna bahatost in predrznost? Kako morejo tako malo ceniti ruske postave in urade? Resnični glas zgodovine pravi, da je temu uzrok največ rusko društvo samo, ki se je držalo preveč ravnodušno in indiferentno nasproti temu najvažnejšemu činu; tudi mestni uradi so se vedli močno hladnokrvno nasproti Nemčiji. Da niso ruski veleposestniki porazprodali svojih zemljišč Nemcem, ne bi se bili oni mogli tako lahko in zgodno naseljevati in razširjati po Ruskem.

V poslednjih letih se je to stanje malo premenilo. Vsled prevelike napetosti med Nemci in Rusi, a morda tudi vsled ruskih časopisov, ki so se odločno zavzeli za svoj narod, začeli so tudi javni uradi ravnati z Nemci malo drugače, nego poprej ter so jim začeli povsodi na prste gledati. Ali ta prekasna previdnost, to čuvstvo „prekasnega kesanja“ je Nemce še bolj razburilo, ne pa ukrotilo. Zadoživši že vso moč v svoje roke ter uporabivši vso svojo prevejanost duhá, domislili so se na smeje in odločne stranpotice, da se izogonejo represivnim uradnim odredbam. Ko so namreč spazili, da jih zdaj uradi z drugimi očmi gledajo, poskrbeli so za to, da se vsaj v milih pomejnih gubernijah učvrstijo na postavni podlagi. Neodločnost ruskih postav v tem pogledu jih je neobično podpirala. Ker že niso mogli na poprejšnji podlagi dobivati v svoje roke ruskih zemljišč, uporabili so oni postavo z dné 9. julija l. 1886. o naselnikih in naselnikih kolonistih. Po prvi postavi so imeli Nemci popolno pravo zahtevati, da bodo priznani kot stalni naselniki, kar so tudi postali, a po drugi postavi se dajejo vpisovati v selske občéine in mestna društva.

Na ta način je stopilo vprašanje ponemčevanja juga in zapada Rusije v drugi novi tir, ki je pa ravno tako nevaren. Državna oblast je sicer na strani ruskih interesov, ali tudi Nemci ne stojé z rokami navskriž. Borba je prešla zdaj na polje for-

* Rusi zovejo „štundo“ po nemški besedi „Stunde“ (ura), ker so prvi učenci te sekte hodili na „štundo“ (uro), t. j. na nauk k nemškim pastorcem.

malne legalnosti, in Rusi bodo samo tedaj zmagali, ako ne bodo popuščali in ako se neke čisto zastarele postave odstranijo. Pa zares, kaj ni postava o večnem naselništvu za našo dóbo popolnoma zastarela? Ali ne samo ta postava, nego celi zistem potrebuje prav silno premembe. Do zdaj se je delalo le polovičarsko, zdaj pa je prišel čas, da se v tem pogledu Nemcem njihova oholost skrši.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. septembra.

Notranje dezele.

Deželni zbori in državni zbor. Se zdaj se nič gotovega ne poroča, kedaj pričné svoje delovanje deželni zbori. Kar se tiče državnega zbora, pišejo poljski listi, da bo pozvan dné 18. novembra. Če se snide državni zbor res še-le v drugi polovici meseca novembra, potem bodo pričeli deželni zbori svoje delovanje nekako v drugi polovici meseca oktobra in v prvi meseca novembra. Mogoče je tudi, da bodo letošnje leto vsi deželni zbori zborovali ob istem času.

Zasedanje češkega deželnega zbora. Kakor se govori v višjih krogih, ne bo otvorjen češki deželni zbor dné 25. t. m., kakor je bilo sprva določeno; zakaj cesarsko namestništvo kakor tudi deželni odbor imajo vsled strašnih povodnj, ki so zadele Češko, toliko dela, da so deli na stran celo vrsto nedovršenih predlogov deželnega zbora. Vrhu tega pa pridejo vsekako še mnogi drugi predlogi, tičeóci se podpor po povodnji ponesrečenega prebivalstva. Če bo češki deželni zbor zboroval sploh pred državnim zborom, zgodilo se bode to še-le sredi meseca oktobra.

Mladočeški poslanec prof. Tilšer, načelnik mladočeškega kluba v deželnem zboru, mudil se je zadnje dneve v Brnu ter mnogo občeval ne le z Mladočehi, marveč tudi z odličnimi pristaši staročeške stranke. Najbrže je Mladočehe v Pragi osupnila novica, ki jo je objavil olomuški „Našinec“, da bodo namreč moravski češki poslanci izstopili iz češkega državnozbornega kluba, ako bi se za Mladočehe tako ugodno izvršile prihodnje volitve v državni zbor, da bi Mladočehi imeli v klubu odločilno besedo. Mogoče je pa tudi, da je prišel Tilšer organizovat mladočeško stranko tudi na Moravskem ter je ob tej priliki natančneje pojasnil načrte in namene Mladočehov za slučaj, ako si priboré odločilno večino.

Priprave za volitve v nižjeavstrijski deželni zbor so čedalje bolj živahne in zanimive. Združeni kristijani delajo neumorno, da pridobé mnogo novih mandatov, ker prihodnji deželni zbor ima odločiti osodo o Velikem Dunaju, ali bode v prihodnje Dunaj še vedno v židovskih rokah, ali postane zopet krščanski. — Obžalovanja vredno je torej, da znani dr. Živny boče na Dunaji živeče Čehe odločiti od združenih kristijanov, ter jih vabi, da vsaj v nekaterih krajih postavijo lastne češke kandidate. Praktičnega vspeha sevéda Čehi s tem ne bodo dosegli nobenega, le združenim kristijanom bodo mnogo škodovali; dvomimo pa, da bi bila zmaga židov pri volitvah v deželni zbor na korist dunajskim Čehom.

Vnanje države.

Rusija. O sedanjem evropskem položaji piše „Novoje Vremja“: „Položaj, katerega je zavzela naša vlada na balkanskem polotoku, je popolnoma „nedotakljiv.“ Rusija nima druge terjatve, kakor one, ki so označene v berolinski pogodbi. Rusija zdaj mirno čaka; preskrbela si je samo dobro zavarovanje, da jej je zagotovljen obstanek. V tem „oboroženem miru“ igra naša domovina „odločilno ulogo,“ za kar gre zahvala modri politiki našega vladarja in sploh ugodnim okoliščinam. Evropska vojna je postala popolnoma nemogoča, dokler ne bo Rusija primorana pripustiti jo. Sicer je pa sploh znano, da je Rusija pripravljena na vse mogoče dogodke, vendar ne želi nobenega izzivljati.“

Nemčija. Breslavski kuez in škof dr. Kopp je nemškemu cesarju jako važna in priljubljena oseba. To pa gotovo zato, ker se imenovani cerkveni dostojanstvenik mnogo zanima za socialno vprašanje, katero tudi cesarja toliko zanima. Cesar si prizadeva odlikovati škofa kolikor mogoče. Tako mu je podelil povodom svojega bivanja v Šleziji rudečega orla red druge vrste z zvezdo. Pri slavnostni pojedini šlezjskih stanov je govoril cesar Viljem skoro celo uro s knezom in škofom dr. Koppom. Razgovor je bil jako ljubeznjiv.

Italija. Poročalo se je že listom o ostavki italijanskega finančnega ministra Seismit-Dode. Zakaj je vložil Doda prošnjo za izstop iz ministerstva, pišejo listi mej drugim: Doda je vprašal Crispija, ali mu ugajajo njegovi listi. Nato je Crispi odgovoril, da odobrava vsaj vsebino napadov, če tudi njih oblike ne. Potem pa je Doda poslal svojo prošnjo za izstop iz službe naravnost na kralja. Prav za prav je pa iskati vzrok druge, namreč v slabih finančnih razmerah, o čemur sevéda italijanski listi najrajši molčé. Kdo bode naslednik Dodi, ni še odločeno. Bržkone bode zavzel začasno njegovo mesto Giolitti.

Švica. Zvezni komisar Künzli je dobil od zveznega sveta povelje, da mora takoj izpustiti vse zaprte člane bivše vlade, razveljaviti vse odloke začasne vstajne vlade, razpustiti vso vstaško armado in vrniti zopet prejšnjo vlado. Zvezni svet je tudi ukazal preiskavo o vseh dogodkih in določil ljudsko glasovanje o reviziji uprave v tesinskem kantonu na 5. dan oktobra.

Portugal. Kako mislijo portugalski politični krogi o angleško-portugalski pogodbi, pokazalo se je, kakor se poroča dne 15. t. m. iz Lisabone, v zadnji seji poslancev. Ko je namreč Ribeiro prebral postavni načrt o pogodbi z Anglijo z nekaterimi premembami, katere ne ugajajo javnemu mnenju, navstal je mej progresistovski manjšino tak vihar, da ni bilo mogoče razumeti govornika; da, še več, prišlo je celo do tepeža, vsled česar je moral predsednik razpustiti sejo.

Turčija. Kakor trdijo carjigradska poročila, dela so turška oblastva poglavarja kurdev Muso Baya v provinciji Brusi pod ključ. Od tu pa pride kmalu v Carjigrad, kjer ga bodo kaznili za vse njegove zločine.

Brazilijska. Nova republikanska vlada v Braziliji je pretrgala s škofi vse uradno dopisovanje, izobčila veronauk iz šol in duhovnikom odtegnila vso državno podporo; dalje je pregnala jezuite, vpeljala civilni zakon in določila ostre kazni za duhovnike, ki bi nasprotno delovali. Vsled tega je vseh šestnajst škofov v Braziliji vložilo na vlado skupen ugovor proti takim naredbam.

Izvirni dopisi.

Z Suhorja pri Metliki, 10. septembra. Ne spominjam se, g. vrednik, in Vi morda tudi ne, kakoga dopisa iz našega prijaznega kraja v Vašem cenjenem listu. Res ni pri nas seznam kakovih novosti, za katere bi se zanimal širji svet, vendar lahko rečem, da četudi malo slišite o nas, da se večkrat pripeti tudi kaj veselega in tolažilnega za nas, kar napolni naše srce z radostjo. A nekaj takega bila je nedavno velika slovesnost, ko smo dobili nov veliki zvon. Lahko rečem, da je malo tako ličnih cerkev, kakor je naša, katera je bila zidana vsled požrtvovalnosti blagega škofa Antona Al. Wolfa in z najpotrebnejšim preskrbljena, vendar je marsikateri župljan pogrešal malo večjega velikega zvona. Stari trije zvonovi so sicer kaj lepo ubrani, vendar za tako ponosno cerkev, kakor je župnijska cerkev sv. Jožefa, so premajhni, ker si je vsakdo lahko pomislil, kako bi bilo lepo, kako veličastveno, ko bi se iz morda najlepšega hribca v celi Beli Krajini oglaševal v društvu treh tovarišev malo večji veliki zvon in vabil vernike v cerkev k pobožni molitvi. Posebno so spodbudili župljane, da si napravijo veliki zvon sosedni zedinjeni Grki, kateri so si nedavno nabavili v svoji župniji Dragi, lepe, nove zvonove. Volja je bila dobra, želje so se izpolnile in sedaj se razlega z našega zvonika mogočen, glasan zvon, težak blizo 24 stotov, v glasu Es, kateri poje harmonički s svojimi tremi tovariši: As, c, es.

Naj opišem malo slovesnosti, katerim je bil povod nov veliki zvon. Vsakemu navzočemu ostal boe izvestno globoko v pameti in pa v srcu dan 29. avgusta, ko so pripeljali iz Ljubljane od znanega mojstra gosp. Alb. Samasse novi zvon, kateri je v čast svojemu mojstru, kakor tudi drugi zvonovi, ki so bili vlti v njegovi zvonarni. Po štiri, po pet ur čakala je zvon množica pobožnega naroda; žene pripeljale so svoje otročiče, starčki prilezli so ob palici, da vsprejmó tega odličnega gosta. A ko so pripeljali zvon, ki je bil že v Ljubljani ozaljšan z vencí ter papeževimi in slovenskimi bandedi, kdo da opiše ganljivi trenotek? Doli pri veliki cesti sprejel je zvon domači g. župnik Martin Tome z blagoslovljeno vodo, a mlado in staro je kar v trumah pristopljevalo k novemu zvonu in ga poljubljevalo, topiči so pokali, trije tovariši — stari trije zvonovi pozdravljali so novega druga z milim zvonjenjem, pevci peli so zuano, vedno lepo „Zvonikarjevo“ — nikomur ni ostalo oko suho. Drugega dne, v soboto, bila je sv. maša, h kateri je prišlo mnogo naroda, da se pomoli, da zvon potegnejo srečno v zvonik, saj ni to lahko delo. Hvala Bogu, vse se je srečno izvršilo; a da se je tako izvršilo, zasluga je domačega umetnika in veščaka Valentina Malneriča iz Krupe, kateri se pri takih prilikah osobito odlikuje s svojimi nasveti in ročnostjo. Vse je željno pričakovalo, da se novi zvon oglasi, in ko je on prvokrat zazvonil, ko se je njegov prijetni, milodoneči glas, ki je pa tako močan, kakor bi bil zvon dosti težji, krepko razlegal po prijaznih holmicah in vaseh, ni ga bilo, komur ne bi srce radosti

poskakovalo. Le en glas gré, da je to eden najlepših zvonov na Belokranjskem.

Povodom novega zvonu bila je v nedeljo dne 7. septembra še jedna slovesnost. Mej zvonjenjem, streljanjem s topiči sprejela sta mnogobrojni narod in pa duhovščina preč. g. Antona Aleša, semiškega dekana, kateri se je pripeljal, da daruje Bogu slovesno sv. mašo in da spregovori narodu nekoliko besedi o zvonovih. V jedrnatih besedi pojašnjeval je pobožnemu narodu, kateri se je zbral v lepem številu iz raznih strani Bele Krajine, kaj nam zvonovi pripovedujejo, kako nas vabijo in spodbujajo k molitvi, kako nas celo življenje varujejo, naznanjajo nam vesele in žalostne novice in spremljajo k zadnjemu počitku — v hladni grob. Pri sv. maši z leviti zapeli so navdušeni pevci pod vodstvom domačega g. učitelja lepo pesem o novem zvonu, katero je zložil A. Praprotnik, a uglasbil L. Belar. Vsakdo vrnil se je veselega srca na svoj dom, a spremljal ga je mili glas zvonov, kateri so zarad svojega novega tovariša tudi dobili nove stole in so tako prestavljeni, da vsi vkup kaj veličastno pojó.

H koncu ne morem, da ne omenim zaslužnega in blagodejnega delovanja domačega gosp. župnika Martina Tomca. Z novim zvonom pokazal je zopet, kako skrbi za Božjo čast in pa za oni narod, kateremu je že devetnajst let pastir in duhovni oče. Res je to lepo število let, še lepše je pa število koristnih naprav, katere so napravljene v teh letih največ po njegovem trudu in nagovarjanju. Tako je preskrbel župljanom l. 1874. novo šolo, a l. 1875. pa nove, mogočne orglje, uresil, prekril in olepšal župno cerkev sv. Jožefa, popravil vse tri podružnice, tako, da imajo sedaj prenovljene oltarje, kameniten tlak in lepo ubrano zvonjenje in storil še mnogo, mnogo dobrega v Božjo slavo in čast. Ako se v poštrevzame, da naš kraj itak ni premožen, da so bile zadnja desetletja pogosto slabe letine vsled mnogih uim, suše, toče itd. — moramo se skoro čuditi, kako se je moglo v dobrih 30. letih — odkar obstoji suhorska župnija — toliko lepega, koristnega in potrebnega izvršiti na kraju, kjer je poprej komaj rastlo trnje na bornem pesku. S pomočjo dobrotnikov, častilcev sv. Jožefa, našega farnega patrona, napravili bi še marsikaj; a pri svoji skromnosti storili so župljani veliko. Letos je vse kazalo lepo, a od Jakovlja pa do konca avgusta ni bilo dežja — in suša je zopet uničila up. — Dobri Bog povrni župniku in vsem, ki so kaj pripomogli, trud in požrtvovalnost.

J. B.

Dnevne novice.

(Mil. gosp. knezoškof mariborski dr. Mihael Napotnik) odpotova, je zdraviti se k župniku Kneippu v Würishofen.

(Iz tuhinske doline) se nam poroča: Dne 6. t. m., to je v soboto pred Angeljsko nedeljo okolu 4. ure zjutraj udarila je strela v voz, ki je stal naložen s pšenico pred skednjem posestnika „Ocepka“ v vasi Buču. Hipoma sta bila voz in skedenj v ognji, ki se je hitro razširil na bližnja poslopja. Pogorela so sedmerim gospodarjem vsa poslopja; sreča le, da so še pravočasno mogli rešiti živino in gospodarsko orodje. Sreča pa tudi, da ni bilo sape, da so se mogle obvarovati sosedne slamnate strehe, inace bila bi s hišami nakopičena vas — danes obširno pogorišče. Tem posestnikom so pogoreli večinoma tudi poljski pridelki, katere so spravili že pod streho. Beda je velika — posebno, ker od zavarovalnih društev dobila le dva zavarovalnino izplačano — drugi pa ne, ker niso redno plačevali. Naj bi bili naši gospodarji vendar previdnejši v tem oziru. — Naj še pripomnim, da bomo imeli v naši dolini dokaj dobro letino. Sená dobili smo nenavadno veliko. Tudi pšenica in druga žita so dobro obrodila, razven ajde, katero bode slana popolnoma uničila, ako ne nastopi gorkejšje vreme. — Na somenj v Zg. Tuhinj prignali so živinorejci dne 12. julija še precej govedi, akoravno je sedaj za kupčijo slabši čas in se je sploh govorilo, da bodo naši novi somnji „zmrznili“. Upati je, da bode četrti somenj, katerega bomo imeli dne 22. septembra t. l. še bolje obiskan, in da tudi kupčija ne bode preslaba.

(Z Dolenjskega) nam piše prijatelj: „V prilogi Vam pošljem prepisana dva ukaza g. predsednika c. kr. okrajnega šolskega sveta v Novem Mestu, iz katerih razvidite, da se nam pri političnih uradih tudi na Kranjskem večkrat odločno odreka pravica v smislu državnih osnovnih postav gledé na slo-

venski jezik v uradih. Jako se motijo oni, ki mislijo, da je čas ponemčevanja minul in se morda več ne povrne v nekdanji meri. Zato imate prav, da vedno naglašate v svojem listu staro slovensko géslo, ki nam bodi zvezda - vodnica v vsem našem javnem delovanju.“ — Dostavek vredništva: Iz napominanih dveh petnajstvrstnih nemških odlokov, v katerih smo mimogredé zasledili sedem velikih pravopisnih in slovniških kozlov, smo uvideli, da je dotičnemu šolskemu vodstvu ukazano, dopisavati uradno le v nemškem jeziku.

(Iz Postojine) se poroča tukajšnjemu uradnemu listu, da so dne 10. t. m. c. kr. mejni redarji v Korminu prijeli šest 14 do 22 let starih mladenčev, ki so se hoteli odtegniti vojaški službi in jo popihati v Ameriko. Vsi so iz postojinskega sodniškega okraja in bodo gotovo v zaporu premišljevali o svojih kaznjivih korakih.

(Rimskemu Katoliku v odgovor.) S tem naslovom je g. dr. Tomaž Romih, predsednik „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v mariborskem „Popotniku“ objavil daljši članek. Ker se pisatelj pod točko tretjo nenaravnost dotika — tako vsaj sodimo po kontekstu — tudi našega lista, bodemo prilično o tem katero rekli.

(Nova vojna ladija.) Dne 25. t. m. bodo v Pulju spustili v morje novo torpedno ladijo z imenom „Cesarica Elizabeta“, kateri bode kumovala nadvojvodinja Marija Valerija. Ta nova ladija je povsem enaka ladiji „Cesar Franc Jožef I.“, katero so lansko leto spustili v morske valove, in je zgrajena iz domačega gradiva od domačih delavcev po najnovejših tehniških iznajdbah. Ogrodje ladije je namreč narejeno v puljskem arsenalu pod vodstvom nadinženerja barona Jüptnerja, stroji pa v Trstu po načrtu Eduarda Molliera. Oborožena je z dvema velikima in šestimi manjšimi Kruppovimi topovi. Večja topova moreta metati po 215 kilogramov težke jeklene granate, za eden strel se potrebuje 100 kilogramov smodnika. Železni oklep je debel 57 mm; ladija je dolga 103,7 m, široka 14,8 m, ima električno razsvetljavo, stroj zmora 9800 konjskih sil.

(Prvi občni zbor) učiteljskega društva za novo-meški okraj bode, kakor se nam poroča, jutri, dne 18. septembra, točno ob 2. uri popoldne na Toplicah. Povabljeni so vsi gg. učitelji in učiteljice, kakor tudi prijatelji šole.

(Načelníštvo „Zveze slovenskih posojilnic“) vabi k rednemu občnemu zboru, kateri se boe vršil v sredo, dne 8. oktobra t. l., ob 11. uri dopoldne v dvorani „Celjske čitalnice“. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika o delovanju in stanju „Zveze“. 2. Poročilo o letnem računu „Zveze“. 3. Pogovor o društvenem časniku „Zadruga“. 4. Predruženje pravil „Zveze“. 5. Pogovor o davkarskih razmerah posojilničnih. 6. Pogovor o obliki letnih računov posameznih posojilnic. 7. Razni predlogi. — K občnemu zboru pošlje vsaka „Posojilnica“ jednega ali več pooblaščenecv; vdeležiti občnih zborov se pa smejo tudi drugi zadružniki slovenskih „Posojilnic“, toda le pri posvetovanju, pa ne pri glasovanju.

(Ali je vladika Strossmayer avstrijski državlján?) Marsikdo naših čitateljev bode rekel: Kaj čudno vprašanje je to! Vsaj Hrvatska ni nekje doli na Turškem, temveč v avstrijskem cesarstvu! Še na misel bi nam ne bilo prišlo, dotikati se tega vprašanja, da ne bi razni listi objavljali, da je na poziv mladočeških „Národnih Listov“ imenovalo mnogo občinskih zastopov na Češkem in Moravskem (Nechanice, Strakonice, Kralj. Gradec, Kraljevi Vinogradi pri Pragi itd.) Strossmayerja častnim občanom. Vsa ta imenovanja so pa dotična oblastva razveljavila, češ, da vladika ni avstrijski državlján. No, pogledimo, kje je resnica! O imenovanji častnih meščanov in občanov razpravlja § 9. občinskega zakona z dne 16. aprila leta 1864, in tu stoji doslovno, da „ima občinski zastop pravo, imenovati zaslužne može, ako so ti avstrijski državljani, kot častne občane in meščane.“ — Zakon z dne 21. decembra l. 1867., št. 141 d. z., odst. 9., da zakonodajstvo gledé državljanstva spada v področje državnega zbora, in v zakonu z dne 21. decembra 1867. l., št. 142 drž. zak. je določeno, da ima za vse podanike kraljestev in dežel, zastopanih v drž. zboru veljati avstrijsko državljansko pravo. — Od te dóbe se ta naredba ni premenila. Ako se uvažuje, da je pojem „avstrijski državlján“ obsežen v zakonu iz l. 1864., izdanem pred državnimi zakoni l. 1867., s kojimi se uvaja dualizem in da se pod tem pojmom umeva vsak podanik kraljestev ali dežel, zastopanih v avstrijskem cesarstvu, kajti inace

bi se lahko mislilo, da ogrski podanik ni avstrijski državljani in vendar mora ta prispevati za državne izdatke obeh državnih polovic; ako se uvažuje, da § 9. obč. zakona iz l. 1864. zadeva samo tuje izven našega cesarstva; ako se pomisli, da je od l. 1806. za vlade cesarja Franca I. država naša sprejela oficijalni naslov „avstrijsko cesarstvo“, obsežajoč češko, ogrsko, trojedno kraljevino itd., in da mora biti tudi v avstrijski državi govorica samo o enem državljanstvu, je torej iz vseh teh razlogov vladika Strossmayer — ne oziraje se na to, da je tajni svetnik avstrijskega cesarja in ne ogrskega kralja — avstrijski državljani in kot tak more biti povsod izvoljen častnim članom in občanom. Dvojba mnogih listov je v tej zadevi jalova in neumestna.

(Služba suplenta) za slovenščino na tukajšnji veliki realki se takoj oddá. Dotične prošnje vodstvu realke v Ljubljani.

(Poskušen samomor.) Včeraj zjutraj se je na postaji na Nabrežini, vračajoč se iz morskega zdravišča, hotel ustreliti neki neznan 17letni mladenič. Ljudje so še o pravem času zaprečili ta čin in ga izročili varnim rokam.

Raznoterosti.

— Medved na južnem Tirolskem. Iz Tridenta se poroča 11. t. m.: Na planini Ben nad S. Lorenzo di Banale je napal medved ovčjo čedo. V tem strahu je poskakalo mnogo ovac v 300 metrov globok prepad, kjer so takoj mrtve obležale. Vse vkupe pogrešajo pastirji 70 živalij.

— Volkovi. Kakor piše neki črnoviški list, pokrali so sivi tatovi v pogorskem okraju Klementi, koder se trupoma klatijo, tamošnjim kmetom mnogo ovac.

— Meteor. V Požunu so videli 12. t. m. zvečer, nekaj pred polu osmo uro, silno lep meteor, leteč na zemljo v meri od severovzhoda proti jugozapadu. Meteor je bil krasne sivo-zelene barve, odsev njegov pa je bil rumenkasto-bel.

— Kolera. V Vladivostoku razsaja zadnji čas črna žena, kolera, ter terja neizprosno svoje žrtve. V tamošnjem pristanišču nastanjeno rusko brodogeje moralo odpluti drugam. Govori se tudi, da se tudi zločinci več ne prevažajo v Sahalin, in sicer zaradi kolere ne.

— Ruski krez. Za svojega bivanja v Narvi sta bila car in nemški cesar gósta državnega tajnika Polovcova, ki ima velike tovarne, skladišča, ter je silno bogat. Sprejem, s katerim ju je počastil, bil je izredno sijajen; vsak dan je potrosil za oba gósta 150.000 rubljev.

— Strašne povodnji na Kitajskem. V juniji in prvi polovici julija meseca je bila v vseh severnih in srednjih provincijah kitajske države velika suša. Še-le 17. dné julija je začelo deževati v zgornjih pokrajinah ob Hoanghu, in sicer s tako silo, da je stopila reka v malo dneh iz svoje struge in že dné 21. in 22. julija poplavila cele pokrajine. O škodi, katero je povzročila povodenj, prihajajo sila žalostna poročila, skoro še žalostnejša, kakor o veliki povodnji 1887. l. Samih ljudij je do 10.000 našlo smrt v valovih. Silni dež pa ni prenehal do zadnjih dnij meseca julija in vode so še vedno naraščale. Povodenj se je ulila tudi v veliki kanal, ki je napeljan od severnega Hoangha do Pekinga ter poplavila tudi provincijo imenovanega mesta. To pa so zvedeli prebivalci v Pekingu še-le potem, ko je dosegla povodenj šest milj od njih oddaljeno mesto Tun-šo. Le premožnejši meščani so mogli še oteti sebe in svoje imetje povodnji; v predmestjih pa je silna povodenj poplavila tisoče lesenih hiš ter jih odnesla seboj. Dné 2. avgusta, pišejo časniki, pa se je že na bolje obrnilo.

— Židovski dijaki v Rusiji. Na vseučilišču v Kievu se je hotelo 153 židovskih dijakov vpisati. Od teh je bilo pa le šestnajst sprejetih, če tudi so i drugi dovršili predpisane študije. Jednako se bajé postopa tudi po drugih ruskih mestih.

— Poznatelj. Gost: „Ali ni to vino še prav mlado, natakár?“ — Natakár: „Da, da, gospod, najprva novina.“ — Gost: „Tako? Da, saj se lahko opazi. No, krščen je pa seveda tudi že, kaj ne?“

Telegrami.

Budimpešta, 16. septembra. Na južnem Ogrskem so se danes završile vojaške vaje. Pri tej priliki je nagovoril cesar častniški kor, izrazil svoje veselje nad četami ter pohvalil vstrajnost, red in dobri vojaški duh vseh čet. Na to je izrekel posebno zahvalo častniškemu koru. Nadvojvodi Albrechtu je pisal cesar pismo, v katerem mu izreka najtopplejšo zahvalo za izvrstne vaje 6. in 7. kora ter naznanja vsem poveljnikom in generalnega štaba načelniku svojo popolno zadovoljnost. Današnje vaje so pokazale, da bode imela konjica vsled brezdimnega smodnika jako neugoden položaj nasproti pehoti in topničarjem. Ob šestih zvečer se je odpeljal cesar iz Szekelyhidija v Šlezijo.

Budimpešta, 17. septembra. Cesar v lastnoročnem pismu zahvaljuje ministerskega predsednika Szaparyja za navdušeni sprejem na Ogrskem. V lastnoročnem pismu nadvojvodi Jožefu hvali ogrsko deželno brambo.

Herkulove Toplice, 17. septembra. Včeraj je bil banket pri trgovinskem ministru Barossu na čast gostov pri pričetju vravnave Železnih vrat. Syögyeny je napil ogrski vladi, Baross Kalnokyju, Szögyeniju, Bacquehemu, Gruicu in Josipinoviču. Na to je čestital Bacquehem v imenu avstrijske vlade ogrskemu ministerstvu, da je pričelo tako vladno delo, ter napil v njegov prospah in ogrske vlade. Srbski ministerski predsednik je opomnil: Ločimo se kot prijatelji, da bi se srečno izvršilo delo, katero smo skupno pričeli.

Bogumin, 17. septembra. Cesar je došel ob polu desetih. Kalnoky, cesarski namestnik, drugi dostojanstveniki in obila množica ga je sprejela z navdušenimi „hoch“-klici. Cesar je sprejel pozdrav v uniformi pruskega polkovnika in se ob tri četrt na deset odpeljal med pokanjem topičev.

Beli Grad, 16. septembra. Minister notranjih zadev je storil potrebne korake za osemdnevni kontumac pri uvožnji rumunskih prašičev v Srbijo.

Rim, 16. septembra. „Capitan Fracassa poroča: Kralj je sprejel ostavko finančnega ministra ter je izročil začasno vodstvo financ Giolittiju.

Carijgrad, 16. septembra. Avstrijsko-ogrski poslanik baron Calice je nocoj odpotoval na Dunaj na tritedenski dopust. — Poglavar kurdiv, Musa Bay, ki so ga prijeli v Brusu, došel je danes semkaj.

Rio de Janeiro, 16. septembra. Volitve v postavodajni zbor so se pričele. Mir in red vlada povsod. Čete so pripravljene.

Umrli so:

14. septembra. Alojzija Petrak, delavčeva hči, 5 dni, Hilšerjeve ulice 10, čeljustni krč.
 V bolnišnici:
 12. septembra. Frane Oblak, delavec, 31 let, jetika.
 13. septembra. Uršula Purgar, delavka, 57 let, dysenteria.
 14. septembra. Marija Božič, gostija, 64 let, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v inčih
		zrakometa v mm	toplomera po Celziju			
16	7. u. zjut.	738.4	13.4	vzhod	oblačno	0 00
	2. u. pop.	738.1	17.2	"	"	
	9. u. zveč.	738.6	13.0	"	"	
Srednja temperatura 13.9°, za 1.6° nad normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
17. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87	glid.	95	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " 16%	88	"	60	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106	"	10	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akcije avstr.-ogerske banke	969	"	25	"
Kreditne akcije	308	"	25	"
London	111	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	8	"	87	"
Cesarski cekini	5	"	36	"
Nemške marke	54	"	77 1/2	"

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. septembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	1	Špeh povojen, kgr.	—	70
Rež,	3	90	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	3	74	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	25	Mleko, liter	—	8
Ajda,	4	71	Goveje meso, kgr.	—	59
Proso,	4	71	Telečje	—	60
Koruza,	5	4	Svinjsko	—	66
Krompir,	2	23	Koštrunovo	—	36
Leča,	10	—	Pišanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	15
Fižol,	8	—	Šeno, 100 kgr.	1	35
Maslo, kgr.	—	90	Slama,	—	45
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	40
Špeh svež,	—	64	" mehka,	—	40

UČENCI

dva ali trije **zlate vsprejmejo na sv. Petra cesti št. 9 v stanovanje**, kjer se jim zagotavlja snažnost in vsestransko vestna postrežba. (3—2)

pripravljena od lekarja GABR. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplivo zdravilo, katero krepi želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1.36; po 24 za gl. 2.60; po 36 za gl. 3.84; po 44 za gl. 4.26; po 55 za gl. 5.26; po 110 za gl. 10.30; po 550 za 50 gl.

V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. (60—2)

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

prilporečam se vladno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—38)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

OLJNATE BARVE

v
kositarskih pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(96)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.